

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. П. пош.
Конт. почт. над. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 1-2 год. передпол.
Реклама не змінюється.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в квітні 4.20 зл.
Зд. ГРАТІЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7.50 зл., Німеччині 7.50
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 к. в. Ру.
мунія 150 ден. Болгарії 7.50
зл., Австрії 7.50 зл. Змін
адреси 1 дол.

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

В „братерських“ обіймах.

Польсько-чеське порозуміння й українська еміграція.

Польсько-чеське порозуміння стало фактом dokonання. Його основою є три умови, підписані 22. квітня в будинку Ради міністрів Бенешом і Скіншицьким. Підписані умови торкаються і розв'язують цілу низку польсько-чеських взаїмовідносин. І так ліквідаційна умова нормує положення дрібної польської національної меншості в Чехословаччині, торговельна умова у правильною взаїмну виміну продуктів обох країн, а умова арбітражна вирішує поспору майбутніх спорів між обома республіками. Торговельна умова, доповнена залізнично-дорожньою конвенцією, допускає імпорт чехословацьких промислових виробів, головним чином сільсько-господарських і фабричних машин, та вирішує рід і спосіб імпорту польського сирівця й продуктів (ропних). Чехословаччина дає — на основі „найбільшого у привілеєння“ — полекшений транзит для польського вугілля до Австрії, Мадарії, Югославії й Італії (при чому деякий континент вугілля лишиться в Чехословаччині), а Польща на тих самих умовах дає транзит для вивозу чеського промислу до СРСР, головним чином до України.

Підписання умов відбулося серед прихильної атмосфери. Польські офіційні чинники вчинили всього, що могло би понизити підписаний ступінь авторитету і всіми засобами підтримували настрої. За те значна частина польської преси, зберігаючи формальні признаки гостинності, все таки викристаліла побут мін. Бенеша, що би вичитати Чехам „raje polske“ за всі дії й урочи „кривди“, а один з польських журналістів „забувся“ до тієї міри, що просто заінтерпелював чехословацького міністра з приводу неприхильного відношення до Польщі д-ра Крамаржа і його групи. Визнаючи незвичайну чутливість і навіть чутливість на найдрібніші дрожання чеської громадської думки у відношенні до Польщі, випинаючи й дорікаючи Чехам їхнє недавнє відношення, польська преса „на смерть“ забула про польські підкопи під чехословацьку державу при допомозі різних словачських комітетів в Кракові та їх маніфести.

Та це вже справа нових приятелів. Не вважаємо себе покликаними вносити дисгармонію в радісний настрій двох славянських народів, а краще двох славянських держав. Всех таки поза офіційними прийомами, радісними „вітаннями“ є ще одна справа, яка чорною хмарою сновиває наші чола.

Входимо в добу „братерських“ обіймів. Від того, як брати-Славяне, Чехи і Поляки, проявлять тепер свої „братерські“ почуття супроти нас, залежатиме уклад відносин у славянстві може в не надто далекій будучині. Доля була ласкава для Чехів і Поляків. Вони не лише у висліді світової війни вросли з низин рабства на високий щабель повноправних державних націй, але й заокруглили свої державні території чужонаціональними

полосами так, що би в обох державах державні нації творили ледви половину населення. А в склад польської й чехословацької республіки входять також великі частини нашої нації, великі дробі великого народу, другого шодо числа в славянстві, який завтра „трусне Кавказ“ і „покотить... го-мін волі“. Є це природний розвиток подій, є це залізна логіка життя, і не неминучість, над якою предметово, без упереджень і дрібничковости слід застановитися усім, що бажають завтрашній день стрінути з чистим сумлінням і чистими руками. Особливо слід над цю неминучість застановитися нашим західним сусілом Полякам і Чехам. До перших не виставляємо вимог, ані не маємо претенсій, бо не віримо в регенераційну силу польської психіки, в можливість основної зміни польської громадської думки. Поляки тягнуть за собою надто великий, важкий, просто апокаліптичний віз специфічної історичної традиції, надто сильний у них осад минушини, за сильні апетити і за широкий рот, за глибоко пережерті вони прихолозою буйної, розсіпано лінійкою й експлуатуючої шляхетчини, що би могли врозуміти духа часу, що би були в силі жити в єсть демократичного світогляду. Чехи є наскрізь новітньою демократичною нацією, які менше вживаються в минувшину, а більше глядять перед себе, які розуміють і відчувують заїснування нової доби, хоч іще сповітають морякою хаосу.

Ші два становниці, два світогляди, дві національні психіки є такі окремі й протилежні, що важко доглядати між ними прозябання якогонебудь спільного знаменника. А все таки якісь взаїмні впливи мусять перехреснуватися, загніждуватися й розростатися. Питання тільки в тому, хто в цих обопільних впливах буде сильніший. Мін. Бенеш, приймаючи польських журналістів, піднісав заінтересування польською літературою й культурою в Чехах та вимагав від Поляків такоїж взаїмності у відношенні до чеських культурних надбань. Не важко передбачити, що апелі мін. Бенеша лишиться тільки побожним бажанням. Та у зв'язку з чесько-польським порозумінням в деяких колах родиться надія, що Бенеш впливатиме на Скіншицького й на польський уряд в напрямі полекшання важкого положення „національних меншостей“ в Польщі, головним чином славянських.

Знаючи польського духа, не важко бути пророком. Не тільки одному Бенешові, але й десятком Бенешам не владсть щонебудь зробити в напрямі зміни польської політичної лінії у відношенні до України і Білорусинів. Бо там, де головним, основним принципом є змагання створити при допомозі денационалізації польську націю в лану державу, там ніякі впливи не можуть мати реального прирорвлення. А за те заходить небезпека, що польські впливи пайдуть податний ґрунт в Чехосло-

ващині. Набешка польських руйнівних впливів змагається з кожним днем.

Ще перед підписанням польсько-чехословацької умови, перед самим Великоднем розійшлася між нашою еміграцією в Чехословаччині пістка про ліквідацію військового табору в Йозефові. В першу чергу територію Чехословаччини мусітимуть покинути ті таборовці, що їх чеська влада вважає „біженцями“, себто поворотці з Італії і втікачі з польського полону. Очевидно, якщо польська влада не пустить їх до краю, розкривається перед нацими емігрантами тернистий шлях бездольного нуждування, хоч і дотеперішнє їхнє життя є безперерпним ласком страждань. Можна з певністю твердити, що Польща не пустить цих емігрантів до їх батьківщини, а що найменше робитиме їм непогоду і труднощі та вимагатиме понижуючих заяв і „експліцій“. Зрештою, колиб польська влада навіть згодилася на їх поворот, то що жде наших емігрантів в знищеній, голодуючій країні. В таких умовах нашим таборовцям не лишається нічого іншого, як шукати пристановища з Збручем.

В такій самій мірі небезпека загрожувє всім іншим біггрантам, що не вєспіли здобути чехословацьке громадянство. Вже тепер чеські шовіністи на Прикарпатській Русі кидають кличі, добути з арсеналу вшекполяків. Вони вимагають прогнати з Прикарпатської Русі всіх галицьких „зайців“, та розпочаття чехізаційної політики.

Не менша небезпека наготить і над українськими високими школами в Чехії (в Празі і Подєбрадах). Права Український Вільний Університет і Вищий Педагогічний Інститут ім. Драгоманова в Празі та Господарська Академія в Подєбра-

ВЖЕ ДІСТАНЕШ І НАЙДЕШЕВШЕ

ШТАДТМІЛЛЕРА

Львів, Ринок 34.

Природні і літунічні вина в величній виборі, також мід. нощам, рум 175.

лах в першу чергу служать культурним потребам української нації. дніпоянської еміграції, та не виключене, що порозуміння двох славянських „братів“ може знищити ці незвичайно важкі культурно-науків осередки. Що найменше те порозуміння буде підмулювати існування цих установ.

На найбільшу небезпеку виставлений Вільний Український Університет в Празі через те, що там скупчена значна кількість українських професорів і студентів зі західно-української національної території. Польський уряд вже кілька разів робив заходи через своїх агентів, що би ліквідувати цю установу ніби то з метою заснувати такийже університет в Польщі. Доді ворожі заці розбилися об одностайний фронт українського громадянства і неутральність чехословацького уряду. Та від цієї хвилі ладів чи можна буде рахувати на неутральність Чехів. Спільними силами Поляків і Чехів готова зникнути українська культурна установа. Не диво, що тепер ячозу відживає думка перенести український університет з Празі до Кам'янця.

Ось такі похмурі думки зроджуються у нас у зв'язку з польсько-чеським порозумінням. Не хочемо закривати очей на дійсність, що би знову не розчаруватися, хоч не тратимо надії, що після перших весняних захоплень у Чехів побідить твереза оцінка подій і наростаючих подій.

Москва, Амстердам, Лондон.

Взаємини між червоним і жовтим інтернаціоналом.

Два тижні тому відбувся у Лондоні конгрес представників англійських та радянських професійних союзів. Десятиденні наради англійських прихильників комунізму з радянськими гістами в Лондоні кидають чичало світла на боротьбу двох течій європейського соціалізму, з яких одна продовжує вірити в еволюційну суспільних організмів, друга бачить єдину розв'язку в революції.

Мега згаданій конференції: поєднати синдикалістичний амстердамський Інтернаціонал з комуністичним московським Інтернаціоналом. Цей останній уже віддавна недоволеній надто компромісовим соціалізмом Амстердамської міжнародної робітничої організації. Уже в 1920 р. екекутива комуністичного Інтернаціоналу (Комінтерну) скликала конференцію деяких „трейд-уніонів“ (англ. професійних союзів) у цій справі; на ній було 5 Росій, 4 Італійців і 2 Англіїців. Зіновієв засував тоді становище Комінтерну, вказуючи на шкідливість впливу амстердамських ідей для революційного робітничого руху: цей г. зв. жовтий амстерда-

ський Інтернаціонал є, на його гадку, надто сильно споріднений з буржуазними тенденціями Ліги Націй і Антанті. Комінтернові бачим-то належало на зєддиненні всього європейського робітництва під спільним прапором. Олозиці Амстердаву станула на перелоні цьому. І ось московський Комінтерн добув можливість покориштуватися симпатіями деяких англійських „тоєд-уніоністів“ для своєї мети. Кілька місяців тому англійські делегати їздили на конгрес професійних союзів у Москву і видали окрему брошуру, вихвалюючи відносини під радянською владою.

На зїзді амстердамської екекутиви в березні ц. р., англійські делегати голосували проти більшовицької спільної конференції з більшовицькими для вирівняння робітничого фронту. Ці їх домагання апало і вони почали окрему конференцію з більшовицькими в Лондоні, проголошиши ще раз свою попередню резолюцію. „Спільний робітничий фронт“ — є тим гаслом, під яким ведеться пропаганда. Комінтерн вибрав для своєї пропаганди Лондон тому, що видаєко-

во найшов там якнайбільших симпатиків для своїх ідей. Слід пригадати, що така пропаганда принесла у свій час чималі успіхи, боюди у виборчій боротьбі. В маю 1924 р. при загальних виборах у Німеччині число комуністів у парламенті зросло з 15 на 62, і хоча в грудні впало на 45, проте воно залишилось досить потужним. У Франції цього самого року вони здобули 29 мандатів замість 6. Та найбільші надії звисли на них в Англії.

Коли амстердамський Інтернаціонал відповів московському, що може його прийняти до себе, якщо він внесе формальне прохання — Москва замаскала, бо не могла утанути на становищі поміркованих резолюцій Амстердаму. Нині все питання в тому: чи управа англійських трейд-юніонів потвердить резолюції останньої спільної конференції в Лондоні з представниками комінтерну. Якщо до цього прийшло би, тоді це був би новий здобуток комуністичної дипломатії, що доповнив би не лише її нинішній, тимчасовий успіх у міжпартійній боротьбі, але і на міжнародній арені. Бо не підлягає сумніву, що висуваючи на зовні так мовити: офіційне гасло об'єднання усього робітничого руху в одній організації — Москва кермується у першій мірі бажанням розвинути т. зв. II. (Амстердамського) Інтернаціоналу, на якого чолі стоять найбільш небезпечні для комуністів впливові соціалістичні діячі, які силою свого становища у поодиноких державах мають нині великий вплив на міжнародну політику; з розкладом у упадок II Інтернаціоналу вони втратили би моральну підпору, яку мають у цій організації. Таким робом на згадані лондонські переговори слід — при всім сказанім — глядіти в першій мірі як на новий зручний маневр московської радянської закордонної політики.

Республікансько-демократичне об'єднання Мілюкова.

Політична платформа.

Що таке республікансько-демократичне об'єднання? Це не партія — як запечують його члени — а об'єднання відомків кількох російських політичних партій та еміграції а вірніше у Парижі.

З чому об'єднання — пишуть „Посліднія Новости“ — ділає процес віялої, не згадує ні з одним із політичних напрямків, думки.

Не зважаючи на такий „віялий“ процес ділянки політичної думки, об'єднання вважало за адекватне накреслити для себе політичну платформу. В перших днях березня лідер названого об'єднання Мілюков виступив на зборах своїх прихильників і одностайно політичне „credo“. Як видно з його органу, він підкреслює, що це не його особисте credo а об'єднання.

Мілюков безперечно одна з найпомітніших політичних постатей серед російської еміграції, а до того ще безперечно один з найбільш законсервованих та еластичних істориків на еміграції. Він вчений історик не стидяться того, що вчора був ще лєнінінцем і монархістом, а нині республіканцем і федералістом. Не дивно отже, що сили його індивідуальності підлалися многи елементи численних російських політичних угруповань, які шукали на еміграції якоїсь ідеї, але ідеї нової та великої, яка доведла би їх і Росію до давньої державної сили, виповненої бушом та наскрізь демократичним і республіканським змістом.

До республікансько-демократичного об'єднання ввійшли цілий давний т. зв. республікансько-демократичний блок (демократична група партії вродної свободи і група „Крестьянской России“), а далі праве крило рос. соціалістів-революціонерів, соціалдемократів, група С. Прокоповича, Е. Кускова та ліва група кадетів. Ще в 1922 р. намічено програму об'єднання між усіма названими групами. Та само об'єднання ввійшло в життя і почало працювати перед 9-ти місяцями.

Найважливішою, бо основною то-

кою проголошеною М. платформою об'єднання є перша. Вона звучить:

„Метою об'єднання є демократично-федеративна республіка зі сильною, перед законом і перед народом заступництвом відповідальною владою“.

Мотивує Мілюков цю точку так:

„Стоючи на становищі народоуладства, ми з революцій мусимо вжити позитивну ідею народоуладного державства. Слово „федеративна“ програмує республікансько-демократичне об'єднання, ачерпуючи своє відношення до національного питання. Назначено якнайкраще, тепер побудувати по конкретній формі II (федеративній) здійснюванню незалежності наших народів, і ми проголошуємо тільки один принцип. При об'єднанні мусимо сказати, що федеративні змішані без гучного сучасного розподілу частин втраченої Росії між існуючими і широким кругом, а частин федеративної одержать дійсні а не фіктивні права. Наша федерація відривається від більшовицької тям, що вона єдина і хоча бути тоїакою. Вона мусить бути через те і договірною а не може бути насильною“.

Наведені питання з проголошеного Мілюковим політичного маніфесту не то партії не то гурти усіх елементів, що входять до об'єднання, на жаль не є тою великою ідеєю, якої дошукувалися в ньому його прихильники. Об'єднання нічого конкретного про федерацію не каже і не хоче казати, а вдовольняється проголошенням самого „принципу“, який завдяки новим зміненням наслідком передбачених подій обставинам може і цезнути. Все інше сказане про федерацію це тільки фрази. Народи одержать (!) у федерації не фіктивні а дійсні права! Від кого? — Певне від Мілюкова? — Ні! від „Учреділки“! Про не вже Мілюков говорив і писав. А що таке „учреділка“? Це ж московська перевага, яка „пожалує“ федерацію. Як же з цим погодити дальший висказ Мілюкова про договірну а не насильну федерацію! Якщо її народи одержать, то значить від когось одержать, а коли хтось дає чи „жалує“, то не може бути мови про принцип договорів. Можливо, що Москві бачать спасенну ідею в само-

Позір! Українці м. Львова!

В неділю, 25. ч. м. в 12-14 годині в полудне відбудеться в великій залі „Народного Дому“

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

з рефератом

„Як боротися з голодом в українських селах?“

Являться численно для обговорення думки важної справи!

му слові „федеративна“, в самому проголошенню федеративного принципу, а все інше для них не має значіння. Коли так, то для кого вони той принцип проголошують? Для неволених сотками літ народів бувшої російської імперії, чи тільки для себе, чи тільки в ім'я ілюзії? Якщо для себе, то можна їм побажати успіху з того приводу, та навдається, що те магичне слово „федеративна“ без ніякого конкретного змісту вони кажуть по адресі всіх народів б. Росії. Вони бажать запряти їх таким чином до спільних тачок відбудови їхньої давньої Росії.

І тут саме криється не тільки велика недостача і великий промах об'єднання та його лідера, але і нещирість підходу до тої федерації. Самому слову і самому гомінку його звуку ніякий народ не піддається. Ми бажали би діл а не слів. Дотеперішні діла об'єднання та його лідера доказали нам, що все те нещире, що все те разом суперечне, бо слова не покриваються з чинками. Неволеним колись народам через те не по дорозі ні з Мілюковим ні з його об'єднанням.

Мілюков згадує ще і про так, лімітрофізм, себто про ті національні держави, які виборили собі незалежність та відривалися від б. Росії. Іх — на думку Мілюкова — не можна приєднувати насильно до федерації, бо тому суперечить демократично-республіканська доктрина. Вони можуть об'єднатися тільки добровільно.

Коли лімітрофізм обіцяється добровільне рішення по довершеному факті відірвання, то що значить у такому випадку договірний принцип для тих народів, що не створили своїх лімітрофічних держав? Львівка зрозуміла хіба тільки для Москви, в. м.

ПАВЛО ЛИСЯК.

2)

Ненадійна стріча.

(спомин.)

(Продовження.)

Балакаючи Крутії мал дивну звичку прижмурювати очі. Тоді його лише видавалось суворе та грізне. Але тільки тоді. Бо коли лише він важко піднімав повіки назад уверх — з під них нагло виглядала на світ пара темних, трохи витріщених, але невимовно добрих і ніжних очей. Саме ці очі, вічно неспокійні та тривожні, немов очі малої дитини, яку карають або мають карати — так приковували увагу і надавали незурядному лише тасині привабливості. За ними так і обхоплювало бажання — піти глибше в темні черепи, подивитися, що там ворухиться на дні мізку, які думки родяться і шибляють ним, які пристрасти термосья тією цією людиною.

На жаль, ця прекрасна голова була встроєна на кадові і тіло, які були непропорційально малі, а головне: викривлені. Коло правої лопатки на плечу виставав йому — горб не горб, а щось в роді незначної випуклості. Коли Крутії згодом разом з усіма нами, наприклад: „аस्ताй!“ бистро скочив у гору — зовсім ясно було видно, як важка, груба, бриловата голова, неначе пригнітає до землі решту тіла. Руки довгі, ноги тонкі — Крутії звичайно не знав, що з ними зробити, де їх встроїти. Все те зливалось разом в образ чогось нескладного, нерівноважного і навіть заперечуючого себе взаїмно. Сама ж супе-

речність у постаті товариша була немов видимою його трагедією. І справді він був трагічною людиною. Це мені виявилось зараз при першій нашій стрічці.

Товариш Крутії може і зовсім не був би відізнався до мене, колиб не те, що він, як потім казав, бачив мене кілька разів з томичком віршів американського поета Уітмана. Отся невинна лектура в нуднім військовім середовищі навела чомусь Крутія на думку, що в мене якісь тасині зносини з літературою. І він, білака, сам скритий поет, прийшов до мене шукати поради, а перш усього: на зразок всіх віршуючих молодців, випитати, яка моя думка про його поезію. Та це було аж згодом, згодом... Спочатку ми тільки балакали про самі буденні справи...

Трагедія Крутія містилася у факті, що він жагує бажав бути поетом, а ним не був. До цього „фаху“ йому не доставало двох основних прикмет: глибокої, широкі і невимовної безпосередності та простоти і легкості форми. Зали кожне його почування пробилось з тьмавої глибини крізь мізкову масу наверх — воно по дорозі, бачиться, минало стільки стадій сумнівів, застережень, критики, іронії і навіть глуму над самим собою, що тут, на божому світі, воно вже було тільки мертворожденою дитиною. Червас самокритики роздівав його віру у власні сили, а без певної дози наївної самовпевненості та парубочького розмаху ще ніхто не став з віршомала справжнім поетом. Друга недостача — була ще більшим гріхом перед богинею поезії, ніж перша. Коли згодом Кру-

тії мені відчитував свої вірші, замкнувши очі — в гомоні його слів можна було чути неначе арії, грані на кількох інструментах нараз, але без найменшої гармонії, хоч не какофонічно, тільки сильний бренькіт і нічого більше. Це був неоманний знак, що в його віршах бракувало душі. Тому не знати, що з цієї людини згодом було б вийшло, та чи неспостача характеру або її сірні життя не були його притолочили до землі як стільки інших — вириваючи з корінням всякі поетичні замисли. Але не виключена можливість, що великий запал, сильна віра і праця над собою — таки були б молодого поета навели на шлях успіху. На кожен випадок — у нього дрімали припсані, незбагнуті можливості. А це також щось значить...

Тимчасом лукава доля поглинула з молодого людини. Як тільки ми вернули зі старшинської школи назад до нашого полку — зараз Крутія всадили до маршевого куріня, який у туж мить відійшов на фронт у Карпати. Там по Крутії і слух загинув. Від поворотів з фронту, які були разом з товаришем — голі було довідатися, що з ним сталося. Одні казали, що Крутії пішов в полон, інші, що загинув. На цьому — здавалось — наше знаннство і покінчилося. Тимчасом...

Мені довелося зустрітись з ним. І то зустрітись так несподівано і серед таких дивовижних обставин, що я майже горю від нетерпачки, щоб їх розказати. Ось як воно було...

Якось тому два роки в літі я мусів бути по діловим справам на однім із хребтів Сербських Карпат. Чи

пак — не я сам, а ціла урядова комісія, якої завданням було обійти і оглянути старезний, величезний, непроглядний бір карпатський — такий, про який звичайно тільки читається в тасиних описах природи, але про який рідко хто знає тай серцем чує, що він є туж-же, поруч нас, в наших горах — і... який самому вряда-годи оглядати можна...

Щодня цей бір тепер простягає свої темні, густі, широчезні рамена до мене. І ранком, коли астаю, і за дня, коли сонце, немов ростоплена золота брила сиде пригорішми палючий пошук лице, і нічю, коли темна глибина неба, вибита мільярдами жевріючих цвяхів — нависає над душою важкі думки про безмеж і незбагнутість всесвіту... А все на обрії неба, з півдня. Здова гірського хребта — тягнеться і тягнеться і кінця йому не має — темний бір карпатський, Отгнут. А на ній — раз легкі вглиблення і кітловина, то знов — бистрі підйоми вгору, які здаляку, з невислоделеною грацією і легкохвилястим ритмом обвиває течія щойно ступинового на світ — молодечого Сяну. Він наближується до Отгнуту недалеко Журавина і Смільниці, а прощається з ним аж біля Хресту. Самий-же гірський хребет виглядає так, начеб дальші, поменші хребти зі залу пісали його назустріч ще аникому хребтові з переду. Оброслі груди Отгнуту виставлені прямо до замріах і снігом вкритих берегів Високого Бескиду. Що далі — Бог святий не провідає. Там гуди хіба тільки орли пролітають...

(Довідемося буде.)

Можливо, що його аргументи стійкі, але я не маю нагоди перемануватися, бо до одного і другого злочинцю не було за що вступити.

Посвяточні рефлексії.

Свѣта, свѣта і по свѣтаі. Минувилася воля
так швидко, як минають усі тварі, що
позаблюють думати про турботи життя.

Знову потягнуться, неперотвальною юр-
бою сірі будні, оплії подібні до вуги-
ля... наші нарті. Хіба ще декому бачи-
лося на хвилину — кожного прошого —
на те, шоби зрешта ж в певному темні-
зному згаснути на нічній м'ястці. Ах ні
прокляті останні 25 днів у місяці!

Минулося великодні святя, а до різдвяних так галечко, як до різдвяних бузметів прожитком українському упатиниці. Кожендає має свої спелітальні никири, бо кожендає наприкінді від релакції до дому є таке слово як від дому до релакції, то не затишному від Різдва до Великодні є ближше як від Великодні до Різдва. Осья світлий математич позисмо мого, що і в проїстої є те саме. Наприклад: Від релакції до Фукса є ближше, як від Фукса до релакції. Так само, на Волю думку, коротка дорога з дому до криміналу, як з криміналу до дому.

Обидві ці теорії обґрунтовують змін
доказів учених: Айнштейна, Кайдана
Баченського.

Та як і справу не мавась би, избачили
свату на волю, в 1925. Велмудом, ми
нуз безпозоротно.

Прекрасно сказанное, спаянное в один Религиозный неба чего жаждут. Он прав, шия на сну по знакам чотирьох іздіа Апокалипсиса, яких вісність не зміняє, віддає константи. По тому свя- зова переконала, що кожде Різдво не Великого жести, бути речення. Боже! збожжяного постане! і всі світові на- сія українських гадат чинте багато ува- жіння.

Я й не уявляю собі, як виглядаєб своє
точка українська преса без білих папір.
Напевно далося б помічати до несподіваних
місць, як адреси партії чи уряду. Бо
або газета промове угод, або ще білі
поширюється і так вже широкі свободи

3 огляду на те, що ні одно їй хоту
не відоміше хіжості, кудя упрям
сьма узета повеліться на свята з імо
зантию лисною.

Це випробує читачам добрий святковий настрій і доведе правдивість тривожних підказок про горішню іспанку.

Reaction Time.

нику свого широго прихильника й одного з найкращих дописувачів-співробітників в останньому часі. Ще дня 2-го грудня м. р. друкувалася у нас під скромним криптонімом "Іл." Його велика стаття п. н. "Крапля по краплі дозбе камінь", у якій Він подавав докладні інформації, яким робом національні меншости можуть уперто доходити своїх прав на терен Ліги Націй, згідно з її статутом.

Серед женеvської української ко-
лонії П. Чижевський користувався
великою пошаною і весь час був
головиною Женеvського українського
клубу.

В особі П. І. Ч-го з українсько-арені зійшов один з найвидатні-ших представників нашої стар-національної гвардії. В страши-н умовах царської Росії підготова-вони крок за кроком шлях визво-лення батьківщини, і революція не-уснула їх з передового фронту. Навпаки, вони ще з більшим зап-лом продовжували свою прац-в нових умовах, подаючи прикла-в витриманості та відданості на-ціональному ідеалові.

Пам'ять про таких людей, як Ілля Шраг та Павло Чижевський не повинна загинути в потемності!

— Конфіскація. Попереднє число "Д" — сконфіскованої прокуратура за два в ернія і закінчення статті п. 3. "Польща іхословаччина", за першу точку резолюції, принятих на чині Українців міс іжкода в справі голоду і за другу по лину "другої точки тіткже резолюції".

— Другарський чотий. В останні
моменти з попереднього числа п. н. Пр
павида полігамі в Європі закритася
милі потреби. В чепедастному рече
ню, що звучить: „Ласт полігамі“ стає о
же лігальною назві в Європі заміс
т слова „Ластальню“ нас бути „ак
альною“. Перепутання тіх слів осно
во змісно тенденції мовник, так, і
читачі могли підозріти, бупімо в
єла вропатандю полігамі, до чо
павида дішли вже декі французькі
тріоти перелікачі шорітним зменшені
французського населення, але не діш
ше му.

— **Ucrainica.** В орбелі міністрів закор. справ Ч. С. Р. Прагер Поезія 22, н. м. махонимо у рубриці "Slavische Rundschau" німця "Ukraine". Подано т. одну ілюстрацію: історичну печатку з порожнячим колом. І діл довші заміт про Всеукраїнську Академію Наук і її українські музеї й старозину у Києві Чепарові.

— Поліційні шикани населення. З усіх сторін доходить мовою скарги мирних громадян на небували досі адміністраційні кара за всяку лайливу дрібницю, за яку чіпляється місцевий поліцай. Сьогодні на вулиці зникли у київській редакції бандяки Овчинніков, Овчинніков та С. Козлов. По Бандяки, яку присутніми на 4-й кав. карі, те, що при дорозі біля її хати, порушили вимоги війни, лажали даї коволи. Козлов не мада чим залляти, так у Велічній чотирь нічю витягли її жандарм хати і шикни гнали бандяки 5 миль. Золочев, де просидів, арешті до іудуд Велічкової несли. Долоно верті на о жевранім хабі, а генерал повз привбарюється до пелі за буді, що і дїється нині скрізь по селах і не диніть ось оздобленія пасадця доходить кавію.

— Пашпортові містері. Немає ж щоб часом не привозили нових речень, доповнень та спростувань останніх пашпортових розпорядків. Наврядчато ж новим законодотом що маємо робити студенти, які приїжджають на

та з чужих університетів. Міністерство освіти приймає, що вони довгий час навчалися, а міністерство Скарбу протестує. Врешті рішення, що студенти мають являтися проханням до міністерства освіти з нотаріальними відписками університетських посадовців. За те писемництво та відписки мають більше п'ятих. Міністерство внутр. справ у порозумінні з м. Скарбу доручило посадовцям подати прохання прийняти зникаючі прохання на місцях та публіцисти, якщо вони влучать, посадику пресового впливу призначити ради міністрів, що їхні вимоги у професійній справі".

Треба посвідити як доручувати посадовцям прохання, на яких буде доручити інстанції ради міністрів? — Врешті прохання всіх усіх сплатених чужини, і платити 250 зол. за паспорт зникаючі пасп.!

— Снасовані залізничні станції на Зі-й лінії квітня снасовано залізничний Устедут-Шликолось на дні Угня, а в самий стані Устедут-Вузисий, Горон Чорняка, Гребезне Вузко. На шлі Сосля-Зододимир відчинено нову залізницю. (11 вересня 31)

— **Динний будинок.** Бюджетомі
ферент шаршавського союзу поводить
сіх, що держаний бюджет за мину-
рік мав величезний малий дефіцит
міліон доларів і що громадяне нині
держави є упрічювані у порівнян-
ні з іншими, тому, що на кожного припа-
дає по 4 дол. 90 с річного доходу, а
Франції — 110 зл. на особу, а в Чех-
Словаччині — 23 зл. Якже пояснити
і що громадяне Чехословаччини та Фран-
ції живуть у такій добробуті і користуються всіма здобутками культури
країн?

— Уніраїнська нобелівська напіл
п. В. Єнік дити знову в Чехословаччині
в м. Піску, концерту, який стрінувся в д

— Новый секретарь КП(б)У. Их постоянно засаживают племзонами, центральные комитеты Коммунистической партии большевиков Украины (КП(б)У) уступили и стали

Πολύτ Πίλγκριμ.

- 1) Божина 79 декл. 110 дит. 2) Буковина 3 декл. 52 дит. 3) Боніа 95 декл. 176 дит. 4) Богатинці 91 декл. 116 дит. 5) Бігочервня 53 декл. 71 дит. 6) Бичині 41 декл. 4 дит. 7) Белеца 39 декл. 44 дит. 8) Вошнина 73 декл. 96 дит. 9) Волчані 28 декл. 44 дит. 10) Вербів 115 декл. 160 дит. 11) Вишняківці 45 декл. 60 дит. 12) Білівці 89 дит. 13) Гемляче 103 декл. 131 дит. 14) Галич 74 декл. 112 дит. 15) Голгошів 146 декл. 193 дит. 16) Горожанка 12 декл. 184 дит. 17) Гайворонка 76 декл. 79 дит. 18) Гриняловці 58 декл. 83 дит. 19) Доброводи 27 декл. 42 дит. 20) Заставичівці Завалів 47 декл. 54 дит. 21) Затурин 40 декл. 52 дит. 22) Загаїні 20 декл. 30 дит. 23) Зарічанинці 40 декл. 50 дит. 24) Золотинські 85 декл. 110 дит. 25) Заставичівці 38 декл. 76 дит. 26) Завалів 57 декл. 72 дит. 27) Котузів 72 декл. 90 дит. 28) Коржова 49 декл. 55 дит. 29) Ляганівці 63 декл. 81 дит. 30) Лиса 49 декл. 71 дит. 31) Монастирська 95 декл. 116 дит. 32) Маркова 16 декл. 73 дит. 33) Мужинів 126 декл. 161 дит. 34) Михалівка 27 декл. 37 дит. 35) Носів 76 декл. 75 дит. 36) Новосілка 14 декл. 187 дит. 37) Підгайні місто 57 декл. 93 дит. 38) Товстошівці 61 декл. 65 дит. 39) Телаче 76 декл. 86 дит. 40) Соснів 71 декл. 90 дит. 41) Середнє 37 декл. 50 дит. 42) Стале місто 48 декл. 69 дит. 43) Славець 41 декл. 53 дит. 44) Сенилівці 46 декл. 58 дит. 45) Славець над Підгайні 57 декл. 90 дит. 46) Славятин 62 декл. 79 дит. 47) Рудинів 59 декл. 61 дит. 48) Роговичі 50 декл. 64 дит. 49) Угрянів 4 декл. 65 дит. 50) Шайбівці 79 декл. 100 дит. 51) Шумківці 143 декл. 191 дит. 52) Шинківці 46 декл. 70 дит. 53) Хатині 24 декл. 44 дит. 54) Юстинівка 41 декл. 53 дит. 55) Яворівка 59 декл. 72 дит. 56) Ішківці 4 декл. 57) Соколинці 36 декл. 58) Роскошівці 36 декл.

На 64 громаді повіта 58 грома
знесли разом 3646 денлярацій
3020 дітей.

Зі сіл Ішків, Сокольники і Рос-
товатень нема відомостей за скіл-
ки дітей внесено декларації.

Не передано пласбіситу в полських громадах Маловоди. Пановчі і Звездівка, в німецькій кольоні Бекерсдорф та в мішаній громаді Семішорі, де це можливе було обирати бажаного числа дітей.

Також не внесено декларації громади Соколів, замороченої папшиною, в якій даліше прода- жусь що шкідливо чарода і ц- кан роботу о. Тягинбо.

У п'ятницю 17. квітня в однім зо-
шпиталів Женеві скінчив своє стра-
ждання життя старий український
громадянин і видатний наддніпрян-
ський діяч Павло Чижевський. До
останнього часу він вважався чле-
ном правління У. Н. Р. і на-
скільки дозволяли його старечі си-
ли та люта хвороба (туберкульоз
хребетника), працював на міжна-
родній арені на користь ідеї само-
стійної України.

Ще з молодих літ П. Чижевський придбав собі на Україні гучне ім'я як палкий український патріот і незвичайно енергійний працьовитий Подільського земства. Окрім 1906 р. послав у 1-у Державну Думу П. І. Чижевський разом з І. Шпрингом, В. Шеметом, А. Вазловим та іншими склав за українську парламентарну громаду, яка ставить перед Росіянами українське національне питання в незвичайних для тої пори межах.*) Після розгону Думи відсидівши том місяці у в'язниці за славновісну Виборзьк відозву, П. Чижевський вертає до земської праці і на ширшу політичну арену виступає разом з товаришами вже підчас останньої революції. Він належав до партії с.-ф. і підчас гетьману був призначений головою торговельної делегації, відсланої до Шангаїраї. Павло Чижевський навіязав широкі зв'язки переважно з французькими комерційними колами, а в 1920 р. вступив у склад уряду У. Н. Р. Деякий час потім він перебував у Тарнопаці Варшаві, мешкав у Празі та Відні, але нарешті повернувся до Житомира, де знов розгорнув раніш розпочату діяльність працює за закордонними торговельними колами. Знаходячи час і для літературної праці друкуючи свої річечі в цікавіх статтях та спогадах в "Ділі" і "Літературно-Науковим Віснику", а раніш віденської "Волі" та "Українськ-Томської Пис" виходила у Польщі

Р- (*) Понтрет. П. 1. Чижковского дивиз на
стор. 62 км. Вол. Дорзшенка, Украина
в Росии.

жус що шкідливо... народу і ш
кві роботу о. Тягинбоє.

